

Żołnierze Wyklęci

Żołnierze Wyklęci (Niezłomni)

Polskie powojenne podziemie niepodległościowe i antykomunistyczne. Niepodległościowy ruch partyzancki, stawiający opór sowietyzacji Polski i podporządkowaniu jej ZSRR, toczący walkę ze służbami bezpieczeństwa ZSRR i podporządkowanymi im służbami w Polsce.

Organizacje

Już w roku 1943 w związku z niemieckimi klęskami na wschodnim froncie dowództwo Armii Krajowej rozpoczęło tworzenie struktur na wypadek okupacji przez ZSRR. Powstała organizacja *Niepodległość* (NIE), łącząca struktury cywilne i wojskowe, mające na celu samoobronę i podtrzymywanie morale polskiego społeczeństwa w oczekiwaniu na wojnę Zachodu z ZSRR.

Narodowe Siły Zbrojne, a następnie Narodowe Zjednoczenie Wojskowe były gotowe do ofiarnej walki w obronie suwerenności.

Niepodległość

Niepodległość (NIE) – kadrowa organizacja wojskowa, której zadaniem było kontynuowanie walki o niepodległość Polski po wkroczeniu Armii Czerwonej. Nazwa może być tłumaczona na dwa sposoby – NIE jako skrót od słowa „Niepodległość” lub jako symbol sprzeciwu wobec ZSRR. Komendantem Głównym NIE został generał Leopold Okulicki.

Gen. Leopold Okulicki

Niepodległość

Po rozwiązaniu NIE w jej miejsce 7 maja 1945 rozkazem generała Władysława Andersa powstała nowa organizacja antykomunistyczna - **Delegatura Sił Zbrojnych na Kraj**.

Na jej czele stanął płk. Jan Rzepecki, który na swego następcę, w wypadku aresztowania, wyznaczył płk dypl. Janusza Bokszczanina. Delegatura istniała do 6 sierpnia 1945, kiedy została rozwiązana rozkazem płk. Rzepeckiego. W jej miejsce 2 września 1945r., powołano do życia polityczną, w założeniu organizację - Ruch Oporu bez Wojny i Dywersji „Wolność i Niezawisłość”.

Płk. Jan Rzepecki

Dlaczego 1 marca?

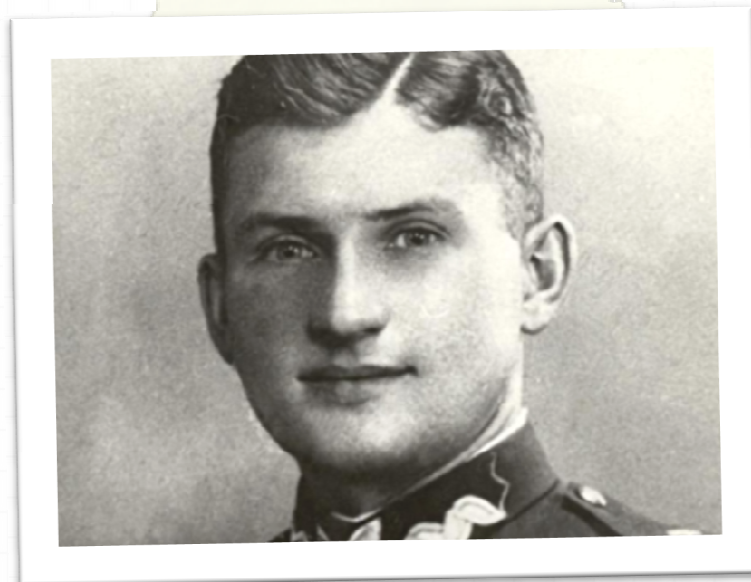
Od 2011r. 1 marca obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych (Niezłomnych). Data upamiętnia rocznicę stracenia z rąk funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa kierownictwa IV Komendy Zrzeszenia "Wolność i Niezawisłość". 1 marca 1951 r. szefowie IV Zarządu Głównego ppłk Łukasz Ciepliński, mjr Adam Lazarowicz, por. Józef Rzepka, kpt. Franciszek Błazej, por. Józef Batory, Karol Chmiel i mjr Mieczysław Kawalec ponieśli śmierć w stołecznym więzieniu na ul. Rakowieckiej.

Jan Tabortowski „Bruzda”

Przyszedł na świat 16 października 1906r. w Nowogródku na Białorusi. W wojnie obronnej 1939 roku walczył jako zastępca dowódcy pociągu pancernego „Dora”. Dostał się do niewoli niemieckiej i trafił do szpitala. Udało mu się z niego uciec. Wdał się w konspiracji. Działał głównie w okolicach Łomży. 23 sierpnia 1954r. Partyzanci przeprowadzili akcję w Przytułach podczas której został ranny.

Łukasz Ciepliński „Pług”

1 marca 1951r. W więzieniu na stołecznym Mokotowie po pokazowym procesie zostało zamordowanych siedmiu członków niepodległościowego IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolności i Niezawisłości”. Egzekucja rozpoczęła się o godz. 20:00. Skazani Byli kolejno podprowadzani na miejsce kaźni, a kat strzelał im w tył głowy. Ciał zamordowanych nie wydano rodzinom. Pogrzebano je w nieznanym do dziś miejscu. Śmierć ponieśli m. in.: Łukasz Ciepliński i Józef Batory.

Zygmund Szendzielarz „Łupaszka”

Urodził się 12 marca 1910r. W Stryju. Trafił do IV Pułku Ułanów Zaniemyskich w Wilnie i w niej walczył podczas kampanii wrześniowej. W trakcie walk trafił do sowieckiej niewoli, z której uciekł po kilku dniach. Po nieudanych próbach przedostania się na Węgry, jesienią 1939r. wrócił do Wilna. Od początku 1940 roku zaangażował się w działalność konspiracyjną. Przyjął wtedy pseudonim „Łupaszka”, na cześć Jerzego Dąbrowskiego. Został zabity poprzez wykonanie wyroku śmierci 8 lutego 1951r.

Józef Kuraś „Ogień”

Jest jednym z najbardziej znanych polskich dowódców partyzanckich czasów II Wojny Światowej. Dowodził oddziałami Ludowej Straży Bezpieczeństwa oraz oddziałem egzekucyjnym Powiatowej Delegatury Rządu RP w Nowym Targu. Zmarł o północy 22 lutego 1947r. śmiercią samobójczą.

Jan Mazurkiewicz „Radosław”

Urodził się 27 sierpnia 1896r. we Lwowie w rodzinie rzemieślniczej. Na początku I Wojny Światowej należał do Związku Strzeleckiego z którym przybył 30 sierpnia 1914r. do Krakowa. Ranny podczas bitwy pod Łowczówkiem trafił do niewoli rosyjskiej, skąd wrócił do Legionów. Po aresztowaniu w 1916r. został zwolniony przez Austriaków. Potem wraz z I Brygadą stacjonował na Węgrzech. Działał w Polskiej Organizacji Wojskowej, a w latach 1918-20 służył w 13 Dywizjonie Piechoty. Zmarł 4 maja 1988r. w Warszawie.

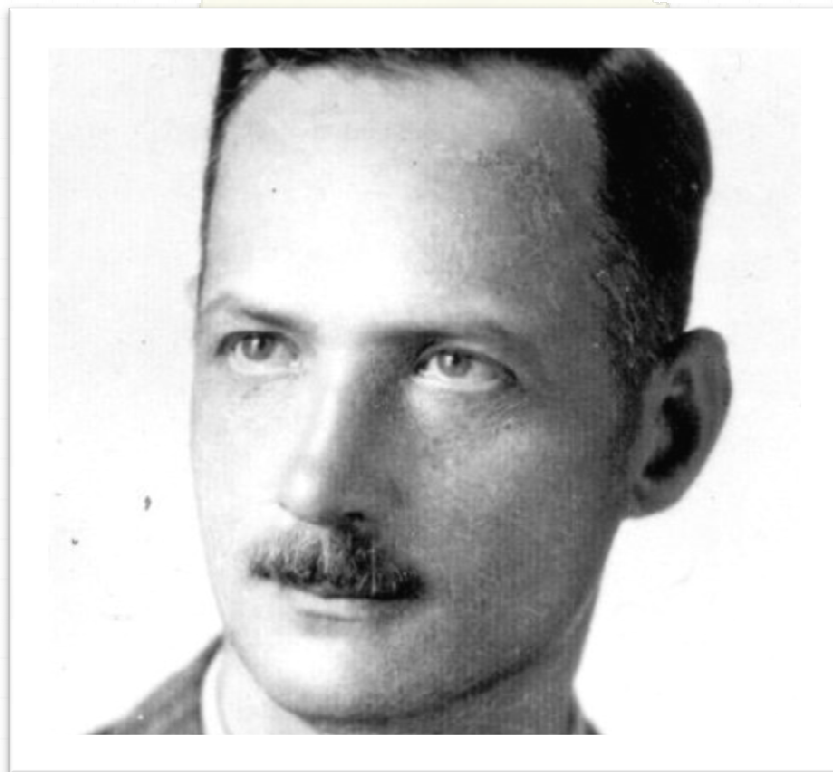
Danuta Siedzikówna „Inka”

Strzelało do niej kilku z odległości trzech kroków. Żaden nie trafił. Niespełna 18-nastoletnią Danutę Siedzikównę, ps. Inka, zabił strzałem w głowę dowódca plutonu egzekucyjnego z Korpusu I Brygady Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Na krótko po śmierci w grypsie, jaki nadała do sióstr Mikołajewskich, pisała „ powiedzcie mojej babci, że zachowałam się tak jak trzeba” – to najlepiej pokazuje format rodziny w jakiej została wychowana.

Gen. Emil Fieldorf „Nil”

Generał został aresztowany przez funkcjonariuszy UB w Łodzi na ul. Piotrowskiej w momencie gdy wychodził z budynku Wojskowej Komendy Rejonowej. Przewieziono go do Warszawy i osadzono w areszcie śledczym Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego przy ul. Koszykowej. Następnie trafił do więzienia przy ul. Rakowieckiej.

Franciszek Niepokólczycki „Teodor”

Urodzony w 1900 roku w Żytomierzu, uczestnik wojny polsko – bolszewickiej 1920r., brał również udział w wojnie obronnej 1939r. Jako dowódca 60 Batalionu Saperów w składzie Armii „ Modlin”. Jego karę śmierci zmieniono na dożywocie. Z więzienia wyszedł w 1956r.

Jan Rodowicz „Andora”

Harcerz, żołnierz Szarych Szeregów i Armii Krajowej oraz Delegatury i Sił Zbrojnych. Funkcjonariusze bezpieczeństwa zabrali go z domu w wigilię 1948 roku. Zmarł po dwóch tygodniach w niewyjaśnianych okolicznościach. Ubacy próbowali wmówić rodzinie, że popełnił samobójstwo. Najprawdopodobniej został zakatowany na śmierć. Miał wtedy 26 lat.

Witold Pilecki „Witold”

Rotmistrz miał zdobyć wiarygodne informacje na temat zbrodni hitlerowskich oraz stworzyć konspirację wojskową wśród więźniów w niemieckim obozie Auschwitz – Birkenau. 15 marca 1948r. Rotmistrz został skazany na karę śmierci. Prezydent Bolesław Bierut nie zgodził się na ułaskawienie.

Wanda Bortkiewicz „Basia”

Z domu Czyżewska, ps. Basia, była żołnierzem pierwszego oddziału partyzanckiego AK na Wileńszczyźnie dowodzonego przez Antoniego Burzyńskiego, ps. Kmicic. Pełniła w nim funkcję sanitariuszki. Oddział ten został rozbity 26 sierpnia 1943r. Na skutek zasadzki przeprowadzonej przez jednego z przywódców radzieckiej partyzantki, Fiodora Markowa.

Hieronim Dekutowski „Zapora”

Urodzony 24 września 1918r. w Tarnobrzegu, cichociemny, major, żołnierz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, oficer Armii Krajowej, członek Delegatury Sił Zbrojnych i Zrzeszenia „Wolności i Niezawisłości”, kawaler orderu „Virtuti Militari”.

Kazimierz Chmielowski „Rekin”

Przyszły żołnierz polski podziemnej, urodził się 23 sierpnia 1925r. w Żabicach, leżących wtedy w województwie tarnopolskim. W działalność konspiracyjną wdał się w 1940r.. Aresztowany przez NKWD został wywieziony w okolice Kaługi w ZSRR. W 1945r. uciekł i po dotarciu do Wilna udał się do Białegostoku. Kiedy ujawnił się został aresztowany i po brutalnym procesie został skazany na dożywocie, a potem na śmierć. 1 kwietnia 1950r. został rozstrzelany.

Mieczysław Dziemieszkiewicz „Rój”

Urodził się 25 stycznia 1925r. W Zagrobach. W 1945r. został wcielony do Ludowego Wojska Polskiego. Następnie wstąpił do oddziału partyzanckiego Narodowych Sił Zbrojnych pod dowództwem ppor. Mariana Kraśniewskiego ps. Burza. W maju 1947r. Dziemieszkiewicz został dowódcą partyzanckiego oddziału. 13 kwietnia 1951r. został wydany agentom Urzędu Bezpieczeństwa i poległ w czasie próby przedarcia się przez obławę.

Anatol Radziwonik „Olech”

Był synem polskiego kolejarza Konstantego i Nadziei z domu Makowieckiej, która pochodziła z rodziny prawosławnej. Tego wyznania był też Anatol. „Olech” początkowo dowodził okręgiem Szczuczyn. Zwierzchnictwo nad okręgiem Lida przejął w dramatycznych okolicznościach. Jego główne zadania to walka z NKWD i kolektywizacją rolnictwa. Zginął 12 maja 1949r. W lesie pod wsią Raczkowszczyzną. Zginął podczas przebijania się z sowieckiej obławy.

Wincenty Kwieciński „Lotny”

Urodził się 24 grudnia 1916r. w Słowiańsku. Od 1945r. działał w organizacji NIE. Potem w Delegaturze Sił Zbrojnych na Kraj. We wrześniu 1945r. przystąpił do Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. W 1946r. po aresztowaniu prezesa WiN, stanął na czele organizacji. W grudniu 1947r. skazano go na dożywocie. Na wolność wyszedł po dziesięciu latach więzienia. Zmarł 15 listopada 1984r. w Warszawie.

Józef Franczak „Lalek”

Urodził się 17 marca 1918r. w Kozicach Górnych. Ostatni żołnierz podziemia niepodległościowego. Zginął z rak безпеki 21 października 1963r. W zasadzce przygotowanej przez funkcjonariuszy безпеki. Nie miał szansy na podjęcie normalnego życia. Kiedy kończyła się wojna miał 27 lat. Przez następnych osiemnaście lat ukrywał się w kraju, o którego wolność walczył.

Dziękuję za uwagę!

Autor: Jakub Imiołek
kl. VIIIa